

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Theses Theologicæ De Gratia, Libero Arbitrio,
Prædestinatione, &c. In Qvibus Doctrina Theologorum
Societatis Jesu contra Corn. Jansenii [Jansenii]
Augustinum Defenditur**

Derkennis, Ignatius

Antwerpiæ, 1641

Cap. VI. Proponuntur Jansenij Imposturæ, Contradictiones, Thrasonismi, &
in Philosophos Christianos, ac Scholasticos Doctores omnes ignominiosa
censura.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73715](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73715)

CAPVT SEXTVM.
 DE IMPOSTVRIS,
 CONTRADICTIONIBVS
 ET
 THRASONISMIS
 CORNIANSENI.

Quoniam præter immodicas Censuras, quibus Societatis IESV Theologos perstringit Iansenius, quamplurima, quorum aliqua hinc inde delibata sunt, falsò illis imponit, ut in primis est illud: *Quòd obiectiones Pelagij, vel Augustini errantis, acceperint pro vera eius doctrina & asserione:* quod toto Opere suo insolenter iactat, plurima item dicat parum inter sese coherentia; imò & quædam in sanctos Ecclesiæ Patres, & Scholasticos omnes Theologos, quibus superbè insultat, iniuriosa: visum fuit è multis pauca colligere & Lectori proponere: ut sicut ex superioribus capitibus doctrinam, ita ex pauculis illis fidem Iansenij plenius perspiciat, ne incautus fallatur.

PRIMA IMPOSTVRA.

Scriptores inter Origenis & Augustini atatem interiecti plerique Semipelagianæ labe infecti fuerunt, quam in Oriente ab ipso Origene (quem in Scripturarum explicatione sectabantur) traxerunt, præcipuè Græci. Iansenius Tom. 1. col. 438.

Per Scriptores illos sanctos Ecclesiæ Patres Doctoresque intelligit, ut eorum contra se proferenda testimonia suspecta reddat. Hæresicos igitur insinuat Iansenius Athanasium, Epiphanium, Basilium, Ephrem, Gregorium Nazianzenum & Nyssenum, Chrysostomum, aliosque coæquales illorum, qui definitis temporibus inter Origenem & Augustinum interiacent. Insinuat quoque hoc modo nouitatis Augustinum, quasi diuersam ab illis doctrinam tradiderit, atque ita vnus Catholici Ecclesiæ coniunctissimos filios diuidit. Quo spiritu? Quo apud Ruardum Art. vii. Caluinus: cuius ibi verba sunt tantum non modestiora: *Græci, inquit, præ aliis, atque inter eos singulariter Chrysostomus, in extollenda humane voluntatis facultate modum excefferunt. Veteres autem omnes, excepto Augustino, sic hac in re, aut variant, aut vacillant, aut perplexè loquuntur, ut certi ferè nihil ex eorum scriptis referre liceat.* Sic ille, Veteribus omnibus, & præsertim Græcis Ecclesiæ Patribus, Augustini doctrinam, velut ab illis diuersam & nouam opponens. Sed quàm ab Antiquorum, etiam Græcorum, Patrum sententia recedere noluerit Augustinus, & quàm suam ipse doctrinam illis studuerit conformare; patet in primis ex Epist. Cælestini Pontificis ad Episcopos Galliæ c. 2. Et ex ipso Augustino lib. de natura & gratia c. 61. 62. & seqq. Item de bono perseverantiæ c. 19. & lib. 1. contra Iulianum c. 4. 5. & 6. vbi suam doctrinam ex eorum, velut irrefragibili auctoritate, nititur stabilire. Quàm verò etiam illibata & ab omni hæresicos labe pura eorumdem scripta censuerit, patet ex lib. 2. contra Iulian. c. 10. sine, vbi post nominatos complures Græcos Latinosque Patres, qui inter ipsum & Origenem plerique interiacent, sic contra Iulianum, eorum obtrectatorem, concludit: *Aduersus hanc, inquit, miserabilem, quam Deus auertat, insaniam sic respondendum esse video libris tuis (Iuliane) ut fides quoque aduersus te defendatur istorum, sicut contra impios & Christi professos mimicos, etiam ipsam defenditur Evangelium.* Hisce verbis etiam contra Iansenium defensos sanctos Patres Lector meminerit, sicubi eorum auctoritatem ab illo eleuari animaduertit.

II. IMPOSTURA ET CONTRADICTION.

Origenes omnibus numeris absolutam tradit, inamissibilem, & quasi essentialem in omni statu liberi arbitrij indifferentiam, quæ alterius partis necessitate excludat. Hæc est autem totius Pelagiana structura basis præcipua. Ians. tom. 1. col. 367.

a Tom. 3.
col. 658.

Errores Origenis diligentissime notarunt Epiphanius, Theophilus, Hieronymus, Theodoretus, Nicephorus, alique; neque vllus eorum inter errores eius posuit eam, quam docuit indifferentiam vtriusque partis. Sed & Iansenius, qui loco citato, suâ illâ censoriâ potestate indifferentiam illam in Origene erroris damnat: non veretur eundem oborto collo in eam sententiam trahere quod libertas cum necessitate consistat, cum tamen expresse contrarium ibi dicat Origenes. Nimirum nouit Iansenius, Batauicâ arte, cum lubet, nunc in Orientem, nunc in Occidentem eodem vento nauigare, & in eodem Auctore nunc communem & veram doctrinam hæreseos damnare; nunc ab illa abductum in suam sententiam pertrahere.

III. IMPOSTURA ET CONTRADICTION.

Iansenius S. Augustinum pro libitu suo iam irrefragabilem facit Doctorem: iam errantem aut retractantem: iam dogmatizantem, quod ipsi placuerit.

a To. 2. col.
745.
b Tom. 2.
col. 964.

Primò enim dicit Augustino altissimam Theologiam mox à baptismo cælis fuisse inspiratam a. E diuerso autem Augustinum b suo pede metiens, dicit illum quæ iuuenis ac tyro contra Manichæos scribens incautè effuderat, ea iam senem, & contra Pelagianos sententem correxisse; ac inter cetera id quod dixerat de penis parulorum: cum tamen nec id retractarit Augustinus, nec tyro, aut iuuenis, sed iam Episcopus creatus contra Manichæos scripserit.

Secundò doctrinam omnem suam, quam contra communem Scholasticorum sententiam protrudere cepit, inuidiâ declinandæ causâ, S. Augustino adscribit, eamque ab illo velut Ecclesiæ Catholicæ dogma traditam fuisse asseruat: vt ferè facit in omnibus illis, quæ cap. 2. per articulos 18. ex illo proposuimus. Cum tamen Cælestinus Pontifex epistolâ ad Prosperum & Hilarium expresse definiat, illa dumtaxat in præscriptis materijs vt huius dogmata haberi debere, & sufficere, quæ ibidem nouem articulis à c. 4. vsque ad 12. compendioso methodo complectitur: quæ certè non sunt illa, quæ hæctenus ex Iansenio retulimus. De reliquis verbò ibidem non definitis, sic ad extremum loquitur Pontifex: *Profundiores verbò difficultioresque partes incurrerunt questionum, quas latius pertractarunt, qui hæreticis restiterunt, sicut non audemus conuincere, ita non necesse habemus asserere.* Sunt ergo non pauca ab Augustino disputata, & disputando resoluta, quæ fatente Pontifice necesse non habemus asserere, quasi forent fidei Christianæ dogmata. Malè autem hoc dictum ad ea sola restringit Iansenius, quæ ita sunt ab Augustino disputata, vt de iis nullam ipse vtramlibet in partem, resolutionem dederit.

IV. IMPOSTURA.

Prædestinationum hæresim, è diametro Pelagianis oppositam, vniquam extitisse negat Iansenius: sed hoc nomine per calumniam à Massiliensibus ait appellatos fuisse Augustini sectatores, eosq; primùm à Gennadio Massiliensi in hæreticorum catalogo relatos fuisse, & post illum ab alijs scriptoribus Gennadium incautè secutos. Iansen. tom. 1. col. 541.

Hac viâ suæ consulere studet Prædestinationi Iansenius. Sed frustra: nam Prædestinationum Hæresim disertè exprimit, & damnat Araucanicam Can. 25. sub finem his verbis: *Aliquos ad malum diuinâ potestate prædestinatos esse non solum non credimus, sed etiam, si sunt qui tantum malum credere volunt, cum omni detestatione in illos anathema dicimus.* Et quamquam hoc Concilium Gennadio sit posterius, tamen aliquam eiusmodi hæresim extitisse, & damnatam fuisse contra Iansenium conuincit. Quòd verò ea etiam Gennadio antiquior fuerit, patet ex Arnobio, qui eiusdem Hæreseos meminit in illud Psal. 108. *Noluit benedictionem: vbi sic habet: Nota ex arbitrio venisse vt nollet, propter Hæresim qua dicit: Deum alios prædestinasse ad benedictionem, alios*

ad maledictionem. Siue enim Commentarios illos scripserit Arnobius senior, siue iunior, uterque Gennadio multò est antiquior. Sed & Augustino non ignota fuisse videtur qui epist. 47. initio, sic dicit: *In Pelagianorum errorem cadit, qui putat aliquo merito humano gratiam Dei dari.... Sed rursus, qui putat quando ad iudicium Dominus venerit, non iudicari hominem secundum opera sua, qui iam per atatem vri potuit libero voluntatis arbitrio, nihilominus in errore est.*

Vbi expressè Pelagianismo aliam errorem opponit: qui videtur fuisse eorum, qui ex solo Dei beneplacito, sine respectu ad vlla opera mala, ob solum originale peccatum homines à Deo reprobari dicerent.

V. IMPOSTURA ET THRASONISMVS.

*S*criptores Societatis Bellarminum, Molinam, Suarez, Vasquez, Lessium aliosque arripuisse & citasse ex Augustino obiectiones Pelagij, aliorumve errantium pro doctrina & resolutionibus S. Augustini. Ians. Tom. 3. col. 218. & alibi:

TRia omnino loca S. Augustini, profert Iansenius, in quibus Auctores Societatis obiectiones Pelagij, vel ipsius Augustini adhuc errantis, pro vera eius doctrina siue assertionem, ipsius iudicio, abusi fuerint: eaque velut si sexcenta forent, per omnia libri sui compita à capite vsque ad calcem insolenter debuccinat. Sed quâ fide, videat ex sequentibus sincerus lector & iudicet. Confidimus enim fore, vt facile videat & thrasonem esse Iansenium & impostorem.

PRIMVS locus Augustini habetur *lib. de Correctione & gratia c. 10.* eumque adducit Vasquez 1. p. disp. 98. c. 2. & Suarez tom. 3. de gratia lib. 10. cap. 9. n. 6. vt ex eo probet: Adamum in statu innocentiae perseverantiam non habuisse, quæ fuerit speciale donum; quale habuerunt Angeli in bono persistentes, vel homines nunc in iustitia perseverantes. Verba autem Augustini eandem illic quæstionem proponentis, & dilemmaticè secum disputantis sunt ista: *Sed illud magis querendum operosiusq; tractandum, quomodo respondeamus eis, qui dicunt: Si in illa rectitudine, in qua sine vito factus est, habuit perseverantiam, proculdubio perseveravit in ea. Et si perseveravit non peccavit.... Eum autem peccasse veritas clamat. Non ergo habuit in illo bono perseverantiam, & si non habuit, non vtiq; accepit. Porro si propterea non habuit quia non accepit, quid ipse non perseverando peccavit, qui perseverantiam non accepit? Ex quo dilemmate priora illa verba: Non ergo habuit perseverantiam; & si non habuit, non vtiq; accepit, quia breuita erant & clara, & in eo sensu, quo Suarez iis pro sua sententia vtiuit, ab ipso Augustino, vt patebit, concedenda; velut concessis & admittis vsus est Suarez. Et rectissime, & ex ipsa Augustini mente. Volens enim ostendere Augustinus Adamum, qui non perseverauerat, atque adeò quodam pacto perseverantiam non habuerat; nihilominus non perseverando peccasse: duplicem distinguit perseverantiam; vnam per quam posset perseverare, & hanc dicit Adamum habuisse: ideoque non perseverando peccasse; alteram verò, quæ det re ipsa perseverare; sicut iusti in hoc statu perseverant: & hanc negat Adamum habuisse. Sic enim dicit c. 12. *Primo homini datum est adiutorium perseverantis, non quo fieret vt perseveraret: sed sine quo perseverare non posset. Itam ergo perseverantiam, quâ fieret vt perseveraret, fatetur Augustinus Adamum non habuisse, nec proinde accepisse. Bene ergo pro ea re vsus est verbis illis Augustini, quamquam in dilemmate & obiectione positus: Non habuit perseverantiam, & si non habuit, non vtiq; accepit. Mala autem fide illi imponit Iansenius quòd non animaduertit isto loco esse obiectionem, cum illa vel pueri appareat: peiori, quòd dicit esse obiectionem Pelagij, cuius nulla ibi mentio: pessimâ quòd asserat esse errorem Pelagij: refutatù ab Augustino; cum August. verba à se proposita, eodem quo Suar. sensu admittat.**

SECUNDVS locus, isque nihilo meliore fide à Iansenio tractatus, habetur apud S. Augustinum *lib. de Spiritu & littera: vbi ostensurus, tam fidem quam credendi voluntatem esse donum Dei, & querens cur ea non contingat omnibus; sic secum ipse disputat: De hac, inquit, queritur, unde sit nobis? Si natura; quare non omnibus, cum sit idem Deus omnium creator? si dono Dei, etiam hoc, quare non omnibus, cum omnes homines velit saluos fieri, & ad agnitionem veritatis venire? Huic problemati mox adaptat responsonem, sed adhuc velut pendentem, paulò post dicturus, an & quo sensu ea recipienda sit, hoc modo: *Videamus, vtrum m huic satisfaciatur quæstioni, quòd Liberi arbitrium naturaliter attributum à creatore, anima rationali, illa media via est, quæ vel intendi ad fidem, vel inclinari ad infidelitatem potest. Et ideo nec istam voluntatem, quâ credit Deo, dici potest homo habere quam non accepit: quando quidem vocante Deo surgit de libero arbitrio, quod naturaliter, cum crearetur, accepit. Hæc prior est pars responsonis. Tum nullis interiectis addit: Vult autem Deus omnes homines saluos fieri, & ad agnitionem veritatis venire; non sic tamen vt eis adimat liberum arbitrium,**

trium, quo vel bene vel male videntes, iustissime iudicentur. Quae posterior est pars pendens responsionis. Vtramque deinde explicat, confirmatque initio cap. sequentis, vt mox videbimus.

Ex hoc loco duo quaedam probant Societatis Scriptores. Primum, quod voluntas humana, oblatâ etiam fidei gratiâ, quâ credere possit, libera nihilominus & indifferens maneat, vt credat & non credat: eò quod *Liberum arbitrium illa media vis est* (id est inter duo extrema, bonum & malum, indifferens) *qua vel intendi ad fidem, vel inclinari ad infidelitatem potest.* ita Suarez. Alterum est quod Deus reuera omnes homines velit saluos fieri; & ex ea voluntate & fidem & gratiam offerat omnibus. Sed sic vt eos liberos relinquat, neque cogat: atque ita fieri quod multi sua voluntate & vitio non credant, & iustissime, vt ait Augustinus, iudicentur, siue condemnentur. Hoc enim tum ex Augustini dilemmate & adiuncta responsione colligitur:

a lib. 2. de grat. c. 5.
b lib. 4. de Predest. c. 1.
c disp. 1. membr. 6.
ad 4. 23.
art. 4. & 5.
d de Præd. sect. 6. n. 66.

¶ Bellarminus, b Suarez, c Molina, d Lessius aliique. Sunt hæc duo doctrinæ capita, capitaliter Ianfenio exosa, (vt visum supra cap. 2. art. 7. & 11.) & ex claris verbis S. Augustini deducta; idque non ab vno, sed à pluribus doctissimis Scriptoribus, iam citatis. Quos omnes vt vno velut icu iugulet, omnibus nervis contendit Ianfenius tom. 3. lib. 2. cap. 30. cui hunc titulum præfigit: *Soluuntur duo loca Augustini*, (id est duae partes eiusdem responsionis iam dictæ) *lib. de Spiritu & littera; in quorum vtroque Recentiores* (videlicet Bellarminus, Suarez, Molina, Lessius, ad marginem citati) *opinionem errantium ceperunt pro verbis Augustini.* Vbi notandum Opinione[m] ERRANTIUM, secundum Ianfenium esse ipsius Augustini ERRANTIS, siue errorem suum, quem olim tenebat referentis, ac deinde refutantur; & in hoc iterum cæcutiisse Scriptores illos dicit ille oculatissimus.

Sed vel ipse hic cæcutit Ianfenius; vel, quâ solet calliditate, aliis in re clara tenebras offundere nititur, & fallere. Nam duo illa, videlicet: *Quod liberum arbitrium media vis illa sit qua vel intendi ad fidem vel inclinari ad infidelitatem potest.* Et: *Quod Deus velit omnes homines saluos fieri, & ad agnitionem veritatis venire, non sic tamen vt eis adimat liberum arbitrium, quod bene vel male vitium iustissime iudicentur* (quæ sola ex illa Augustini responsione acceperunt Auctores nostri) nec hic, nec alibi vsquam retractat, aut retractare potest Augustinus. Vnde cap. seq. initio iam dictæ confirmans ait: *Hæc disputatio si questioni illi soluenda sufficit, sufficit.* q. d. Sufficit bene intellecta. Nec enim sufficeret si errorem contineret. Sed ne perperam à quoquam intelligeretur, subiungit: *Cauendum esse, ne quis æquè peccatum atque fidem Deo tribuat, ex eo quod & hæc & illud ex libero prodeant arbitrio à Deo creatore homini indito: Attendat, inquit enim, & videat, non idèò tantum istam voluntatem (credendi) diuino muneri tribuendam, quia ex libero arbitrio est, quod nobis naturaliter concreatum est: verum etiam quod binis suis finibus (externâ videlicet & internâ) agit Deus vt velimus & credamus* Et paulo post: *Profecto & ipsum velle credere Deus operatur in homine, & in omnibus misericordia eius prouenit nos: consentire autem vocati Dei, vel ab ea dissentire, sicut dixi propria voluntatis est.* Attendat ergo & videat Ianfenius verum esse nec retractatum quod dixerat: *Liberum arbitrium intendi posse ad fidem & inclinari ad infidelitatem; & Deum ita omnes homines velle saluos fieri &c.* non sic tamen vt eis liberum adimat arbitrium, quod asserunt cum Augustino Societatis Auctores; & contra illum negat Ianfenius: & ab hac re diuersum esse: An naturaliter sine Dei gratia credere quis possit, quod vti negat Augustinus, ita nemini istorum Theologorum in mentem venit: sed id iis imponere vellet Ianfenius.

POSTREMVS Augustini locus à Ianfenio relatus tom. 3. lib. 2. de grat. Christi cap. 31. & desumptus est ex lib. 1. ad Simplicianum q. 2. his verbis: *Aliter Deus præstat vt velimus, aliter præstat quod voluerimus. Vt velimus enim, & suum esse voluit & nostrum: suum, vocando; nostrum, sequendo: quod autem voluerimus solus præstat, id est, posse bene agere & semper beatè viuere.* Quæ similiter Ianfenius non limit esse Augustini rectè sentientis; sed ei etiamnum erranti, & Semi-Pelagianismum suum ruminanti adscribit, ne sufficientiam gratiæ inibi stabilitam cogatur admittere. Tres hoc loco vtuntur Bellarminus, Suarez, & Lessius, & opera sibi pretium facturus videbatur Ianfenius, si vna omnes sepiâ denigraret. Colorem proinde erroris quæsiuit. Verum vt illi facile est pro libitu suo, Augustino abuti, sic nobis de eadem fidelia rursus omnes dealbara. Nullum igitur errorem agnoscimus dicto libro ad Simplicianum, sed constantem sanctissimi Patris doctrinam. Siquidem lib. 1. Retractationum cap. 23. eum de eo ageret, quod in propositionibus epistolæ ad Romanos Presbyter tradiderat (*fidem susceper esse à nobis*) hæc sententia se corrigat: *Vtrumque (credere, & operari) nostrum est propter arbitrium voluntatis, & vtrumque tamen datum est per Spiritum fidei & charitatis.* Et deinde: *Vtrumque ipsius est, quia ipse preparat voluntatem, & vtrumque nostrum est, quia non fit nisi volentibus nobis.* En similibus, imò iisdem propè verbis confirmata, quæ ad Simplicianum scripserat. Eat nunc & iactet Ianfenius Scriptores illos obiectiones Pelagii, & aliorum errantium pro doctrina S. Augustini arripuisse, quando ipse verissimam eius doctrinam errorem facit; & sanctissimum Doctorem pro libitu suo errantem, & retractantem.

VI. IMPOSTURA.

Iansenius docuisse asserit Auctores Societatis (citaturque Suar. Bellarminum, Lessium, &c.) etiam in statu natura lapsa post gravissimum illud peccatum, quo natura damnata est, gratiam Dei sufficientem creaturæ rationali adhuc esse debitam. Tom. 2. col. 760.

Sed his omnibus hoc manifestè imponit Iansenius Nam Suarez lib. 2. de Prædestinatione cap. 2. n. 4. è diametro docet contrarium, his verbis: Debitum non est humane nature eleuari ad ordinem gratiæ, seu fieri participem donorum eius: non est, inquam, debitum non solum ex propria iustitia, verùm etiam ex debito proportionis seu exigentia naturalis. Et infra: Finis ad quem providentia gratiæ tendit est supernaturalis & natura non debita. Bellarminus & Lessius in locis à Iansenio citatis tantùm docent, æquum esse Deum homini, ad finem supernaturalem ordinato, media necessaria non denegare. Homines omnes debere habere auxilium sufficiens ad non peccandum.

VII. IMPOSTURA.

Lessius (ut ait Iansenius) discretionem credentium ab incredulis in cardinem humane libertatis refundit. 2. eidem adscribit determinationem ad bene agendum perinde ac omittendum. 3. In eo magis hallucinatur quàm ipsi Massilienses. 4. Consequentia, quam à statu natura integrè format ad statum natura lapsæ, Augustino capitaliter repugnat. 5. Ideò à duabus facultatibus Louaniensi, & Duacensi doctrina eius proscripserunt. Vide Indicem Tom. 3. verbo Lessius.

Conglobatæ sunt hæ Iansenij calumniæ, & ferè totidem quot sententiæ. Nam 1. Fides est, quæ discernuntur credentes ab incredulis. Hanc donum Dei esse cum Catholicis omnibus docet Lessius. Falsum ergo quòd discretionem illam in cardinem humane libertatis refundat. 2. Item quòd eidem soli tribuat æquè determinationem ad bene operandum quàm omittendum: cum boni operis principium ponat, & gratiam, & liberum arbitrium: omissionis verò solum liberum arbitrium. 3. Hallucinatur ergo non Lessius sed qui eum in hac re dicit hallucinari Iansenius. 4. Consequentia de statu hominis integri ad lapsum, in suo sensu bene & verè formauerat Lessius, hoc modo: In statu innocentia sufficiebat homini ad salutem gratia, quæ poterat perseverare: ergo & nunc. Intelligebat verò id Lessius, non quòd eandem & omnino similem gratiam, uti Adamo, ita & nobis vellet sufficere; sed quòd utriusque respectivè talis sufficeret, quæ posset perseverare, & sic consequentia eius optima est. Quod quia malè intellexerat Censores illi; idèò & hoc, uti alia, malè censerunt, & ab Apostolica Sede sub gravi anathemate cohibiti & repressi fuerunt: appenso publicè per Apostolicum Nuntium, Episcopum Calatinum, Pontificio decreto, cuius verba supra præfatione ad lectorem recitavimus. Nec debuerat eam censuram à Sede Apostolica iam abolitam & obliuione sepultam resuscitare Iansenius; & nos inuitos cogere ad ea vulganda, quæ ad usurpatam & illegitimam illam censuram attinerent. Inconsideratiùs ergo, & ut multa alia, ipso etiam Iansenio crudius posuit Auctor Indicis, Lessij doctrinam à duabus Facultatibus Theologicis Louaniensi & Duacensi fuisse proscripam. Eruditissimè enim Censoribus illis pauculis, pleraque illa, quæ ipsi censura notabant ab antiquioribus & celeberrimis Louaniensis scholæ Doctoribus, Ruarido, Driedone, Cuncero aliisque & docta pridem & scripta fuisse; & non se, sed illos ab auita Academiæ doctrina desciscere. Quo verò loco hac in parte habenda sit doctrina noui Censoris Iansenij, iis, quorum interest, iudicandum relinquimus: iis præsertim, qui eum damnatas, quas resuscitat, propositiones solenniter eius esse sciunt, vel audierint: nobis per xviii. Articulos supra indicasse fat est, quemadmodum in Capitalibus quibusque principiis à communi Scholasticorum & suæ inprimis Academiæ doctrina, Doctoribus Scriptoribusque recesserit.

COROLLARIUM

Thrasonismum egregium continens Iansenij, & encomia quibus Philosophiam exornat, ac Scholasticam Theologiam.

Quemadmodum aduersus sanctos Patres, Græcos præsertim, Augustino antiquiores (quorum auctoritatem formidabat) eo se astu muniuit Iansenius, ut quæ in re sibi aduersaturos prævidebat, in eâ Semi-Pelagianismi eos accusaret: sic eadem industriâ Philosophiæ & Scholasticæ Theologiæ (quòd earum rationibus dissoluendis imparem se agnosceret, cum neutram esset professus) existimationem eleuauit: in hoc etiam nostri temporis Hæreticis non absimilis, quorum familiare conuicium est (dum veritatis & rationum ponder-

re à Catholicis opprimuntur) Sophistas eos appellare. Sed age dum toto Iansenij opere sparsim Philosophiæ, & Theologiæ encomia colligamus. *a* Philosophia, inquit, prima est origo istius Heresis Pelagiana. . . . Philosophia interpolatrix est veritatis Christiana, non integratrix. . . . Per nouâ subortâ luce, demò ab inferis reuocatum est. Philosophiæ rursus illud Augustini accommodat; *b* Sapiencia verbi, quâ euacuatur crux Christi: Philosophis in vera ratione & Ecclesiæ auctoritate fundatis (quos enim alios designet, quàm Catholicos, quibuscum illi de Gratia controuersia est) illud Tertulliani impingit: *c* Philosophi Hæreticorum Patriarcha. Sed meminisse debet Philosophiæ-matrix, quantum Philosophiæ Christianæ, certissimæ veritatis indagatrici tribuerit D. Thomas Doctor Angelicus; quantum (quod ipse alibi fusè exaggerat) D. Augustinus. Pergit Iansenius, & Philosophiæ contentions, quæ de Gratia est, semen adscribit. *d* Quid, inquit, nostro seculo sopitas illas tot seculis contentiones de Gratia auxilium suscitauit, nisi eadem Philosophia? Non est Philosophia, Iansenii, sed illa tua vnus iudicij temeritas, non Summorum Pontificum definitionibus acquiescens, non grauissimis censuris exterita, quò minus (quod feuerissimo decreto Sedes Apostolica vetuerat) de Gratia scriberes, & propositiones ab Ecclesia damnatas D. Augustino assereres.

e Tom. 2. l. Proëmiâli cap. 8. *f* Tom. 2. l. de grat. pr. hom. c. ult. *g* Tom. 2. l. 2. de stat. nat. laps. c. 15. *h* Tom. 2. l. Proëmiâli c. 11. *i* Tom. 2. l. proëmiâli c. 30. *l* Tom. 2. l. proëmiâli c. 8.

Iam & Theologiam Scholasticam quo fastu contemnit? Illius argumenta, & deperatas Aristotelica Metaphysicæ eliquationes: *f* Philosophicas tricas, & ineptias è classibus Dialecticorum petitas per ludibrium appellat. Theologos *g* sectatores Dinomachi & Epicuri indignat. Alibi *h* eosdem Hæreticis difficiliora argumenta suppeditasse inuidiosè criminatur. Sed hæc minora sunt conuicia, si cum grauioribus, quæ sequuntur, calumniis conferantur. Cuius hoc esse dicemus audacia, quòd à quingentis ferè annis Doctores Scholasticos (& cum iis Ecclesiam) improbatas opiniones recepisse, & Augustini doctrinam tot sæculis receptam, probatamq; per inspectionem contrariarû opinionum aboleuisse: quos eo solum nomine ab hæresi excutias quòd sententias ab Augustino (vt ipse sibi persuadet) reprobatas, numquam tamquam Catholicam fidem tenuerint; sed tamquam opinionem suam. Sed ne conuiciorum multitudinem obstruamus, vnum tantum alterumve Theologorum encomium atteximus. *i* Quemadmodum, inquit, in Theoricis (Scholastici Theologi) limites rerum verè diuinarum transendo non semel in Chymicis abstractiones incidunt; ita in practicis morales regulas agendorum, simplices relinquendo, quas simplices, & genuina ratio, & antiqui Patres prescripserunt, tam laxas effecere conscientias, sub prætextu accommodandi se infirmitatibus hominum, vt nihil opus sit nisi sceleratos fieri homines. vt noua aliqua licentia regula fabricetur. . . . Ita solus ille sobriè sapiens maximorum Theologorum doctrinam vellicat, suam verò mirificè deprædicat, & supra modum extollit, & cum ceteros velut umbras magnus ipse Tiresias despexerit, nihil nisi charitatem magistratam sonat; illam videlicet D. Augustini & Apostoli, quæ patiens est, benigna est, non amulatur, non inflatur, non est ambigua. Ignosce, Lector, si vnum adhuc charitatis istius factum producimus, & finimus. *m* Recor, inquit, Theologia ad humana rationis modulum, & Philosophiæ gentilis regulam concinnata est. . . . Tanto intervallo ab Augustini Theologia discrepat, vt vel ipse Augustinus, (quantum hallucinari in grauisimis rebus potest) hallucinatus sit: vel si Augustinus diuinarum rerum veritatem cum de aliis multis non precipuè de Gratia, & Prædestinatione contra Pelagianos iuxta Catholicæ Ecclesiæ sensum docuit; Recentiores isti profectò tantum ab otio vera Theologia, fide salutè, aberrauerint, vt neque fidem Christianam (quam animo vt Catholici tenent,) neque spem, neque cupiditatem, neque Charitatem; neque naturam, neque Gratiam: eamque neque Angelorum, neque hominum; neque stantium, neque lapsorum; neque sufficientem, neque efficacem; neque operantem, neque cooperantem; neque præuenientem, neque subsequentem; neque excitantem, neque adiuuantem; neque virtutum, neque virtutem; neque opus bonum, neque peccatum; neque originale, neque actuale; neque meritum, neque mercedem eius; neque premium, neque supplicium certarum rationalis; neque beatitudinem, neque miseriam eius; neque timorem, neque amorem Dei; neque iustitiam, neque misericordiam eius; neque denique veteris, neque nouum Testamentum intelligere viduauerit: sed Babylonicam quamdam confusioem, Cymmeriasque quasi tenebras in Theologia moralis quasi faciem, maximè ratiocinationibus indulgendo intulisse.

m Tom. 2. l. proëmiâli cap. 28.

Tu, Lector, vel ex solo impotenti stylo & effreni scribendi modo iudica, quid de hoc opere statuas: nos enim censoriam nobis auctoritatem non arrogamus; sed penes Apostolicam Sedem censuram omnem esse cupimus: quam dum prætolamur, Ecclesiæ Dei publicæque pietatis interesse existimauimus, specimen aliquod doctrinæ Iansenianæ propriis ipsius verbis depromptam oculis subiicere, & cum variis probatè damnatæque moneta dogmatibus collatum expendere: ne quis tamquam oracula de tripode habeat, quæ tam præfidenter Iansenius effutit. In quo nihil magis amplectimur, quàm quòd, vt Catholicum deuenit, sub vitæ finem omnia iudicio Sedis Apostolicæ submisit. Fortasse & ipse motu suo non pauca emendaturus fuerat, si ei per quietem animi opus suum recognoscere, vel retractationum libros scribere licuisset.

AD MAIOREM DEI GLORIAM.